



MIANIRILUGU QAUJISAINIRIJAIT



NEWFOUNDLAND AMMALU LABRADOR

ULURIANAQTUQANNGITTUQ, MIANIRIJAUNIOAQTUQ AMMALU
PIRUQPALLIANIOAQTUQ KANATA TATIGJAUJUKKUT QAUJIMATTIARNIOAQTUT AMMALU UQAUJJJIIT.

/ Pimariupluni ilagijaujuq pijaksautingannut, Kanatami Mianiqsinirmik Qaujimattiarnikkut Pijittiraijikkut (CSIS) qaujisaiqattaqtut ammalu uqaujjiplutik Kanatami Gavamakkunnik ulurianaqtuqarninganut tautuktinut ammalu ungasiktumiunut-pijaujunik qanuiliurutaujunut. Nunarjuarmit pigguungniqarniqsauliqtillugu, inuijut qiniqattaqtut qanutuinnaq aturungnaqtanginnit. Piruqpallianitik ajungitinniarlugu ammalu mianirijauningat uvvaluunniit unataqtuksanut sivulliqpautijaujarialit, ilangit ungasiktumiutait inuijut tautuktinik ilauqattaqtut. Ungasiktunit tautuktiuniqattillugu angijumik qanuilittiniqattut Kanatamit, ilauplutik iqqanaijaaksanit asiujiniit, iqqanaijarvingnut ammalu taaksijautinut kiinaujaqtaat, ammalu pitaqaruungniqpalliajut pigguungniit ammalu atuutiqarungnaqtut Kanatamut.

2019-mit, Newfoundland ammalu Labrador ikajulauqtut \$32 pilijon-luanit Kanataup GDP-nganut. Kanataup aviktuqsimajunga ikpigijaqattialauqtuq R&D-kunnit ammalu ilisarvingnit ammalu pialajumit piruqpallianiqattunut qaritaujalirijiit ammalu nutaanik saqqittiqattaqtunut. Silattuqsarvigjuat atauttikkuuqatigaqsimajut R&D-kunnit Kanatamiingajukktut. Qaritaujalirijiit ammalu nutaanik saqqittiqattaqtut angijumik piruqpallianiqattittijut Kanatamit aviktuqsimajumut, ikajuiplutik \$1.6 pilijannik piruqpallianirmut ukiutamaakut. Kanatamit aviktuqsimajut atuqtautiqattaqtangit pivviuvingit piruqpallianirmut amisu-ingajunut, pijumatittiniqattut ajunginniqattunut ammalu pitaqturnirmut piqutirjuanik, ammalu angigligiaqtauplutik aviktuqsimajuup nutaat piqutingit pimmarujuq pitaangujut aviktuqsimajuup sivuniksanganut mianirjaulutik.

Ilagijaupluni iqqanaijarvigjuarngnut suurlu uqsualungnut (ilaujut piqutiit ammalu kappujanuuqtut), ujaraktariat, imaliriniit ammalu sivummuksimajut sunaliuqattaqtut, qaujimaniquattulirijiit suurlu Tukisiumajjutinut ammalu Tusumatittinirmut Qaritaujaliriniit (ICT), qangatasuuliriniit, ammalu salumajuliriniit pijuminaqtuungmijut kamaqattaqtut piruqpallianinginnut ammalu nutaanik kamajaqarnirmut aviktuqsimajumit.

Atausiq uuktuuti qaujisainiqarngnirmut aviktuqsimajumit Ukiuqtaqtuujuq ammalu tariuliriniq ammalu nutaanik kamajaqarniq. Memorial Silattuqsarvigjuaq angilaamik tikiutiniqattut Ukiuqtaqtumit ammalu niglingaqtumik-tariurmit ajunginiqarngnirmut asiluktaanik silattaqsarvingnit Kanatamit, ammalu Niglinaqtuq-Tariurmit Itjuq-Tariurmit Qaujisaiwik (CDRF) Tariurmit Sunatualirivvingmit qaujisaijiniq atuqtittijungnaqattaqtut nutaanik atuqtautataqtunut ammalu piqutinik. Ilinnirutaunut piqutigijaujut ikajuqtauniqattut nangminiqattunut nutaaliriniq ammalu aturnikuqattunut. Qapsiarjungnit pijuminaqtunuk qaritaujakktut aqqiksiniqtaqattut sikunut ammalu tariurnut qaritaujaralungnut ammalu qaujisainirmik Newfoundland ammalu Labrador-mit nunarjuarmut sivuliuqtiungnaqtut, ilauplutik qaujijjutiit ammalu ajjiliurutiit, qangattaqtitausimajunut, qaritaujakktut, ingmikkuungajut aqqiumajut, niglingaqtumit-imarmut qaujisainiq ammalu tariup ilanganut atuqtunuk.

Kisiani, qapsiarjuit nutaaliriniq ammalu qaujimaniquattut ilitarijausimajut CSIS-kunnut ammalu piliriqatigijanginnut pijumaniqattinanginnut ulurianaqtunut ungasiktumit piliriqattaqtunut. Qaujimaniquattuliriniq

piruqpallianiq aktuqtaujungnaluaqtut sunaliuriniq ammalu nutaaliriniq ajunngimmat ukkuingajumit ammalu piliriatigiiktunit tukisiumajjutiit ammalu atuqtaujunik qaujijamaqarniq asinginnut atuqtaugajuktillugit taikani ammalu Kanatup silataaniittunut.

Ajurngnaqtillugu uukturattiarniarlugu, suraktauninga ataut-tikkut piruqpallianiqarungnarnivut sulijuuttiaqtuq. Taimanamut, pimmarijujq Kanatamiutait tusaumatitaunigsaulutik ulurianaqtuit miksaanut nutaaliriinnarnitik kajusittungnarniarmajjuk, piliriatigiingnitik, piliriatiqarlutik ammalu piruqpallialutik tukisiattiarlutik ulurianaqtunik ammalu qaujimalutik ingmingnik mianirijariaqarngmata. CSIS-kut ilautittiniaqtut ilagijaujunik turaarviujunit pilirivvingnit ujirusulikkannirniarlutik maannaujuq ulurianarniujumit Kanatamut ammalu avikuqsimajuqutinginnit. Taamna tukisiumajjuti tunijaujuq ikajuqtuqtauplutik iqqanaijarviit, ilisarvilirijit, kavamakkut, ammalu kavamakuungittut piliriatigiiit qanuiliurutiqarlutik mianirijarialingnit tukisiumajjutinginnit, pivallianirijanginnit qaujisainingannit ammalu isumakkut pigijanginnit, ammalu pitaqsima-janginnit. Kavamakkut, nangminiliit, ammalu ilisaivilirijit tunisisimajut pijumanirijanginnit ujirusukkannirlutik inuujumit-pijujijunik tautuktiunirmut turaarviuplluni Kanata angiluangigiatillugu piungittuq aktuqsiniujungnaqtuq piruqpallianiptingnut ammalu nutaanik kamajungnarniptingnit. Iqqanaijaqatigijumajaptigit mianiriniarlugu piliriatigiipsi piqutingit, qaujijamaunirijasi ammalu inuqtusi.

/ NALINGIT IQQANAIJARVIIT TURAARVIUVAT?

- Qaritaujalirijit
- Uumaniaqtunut iijagaliuqtiit
- Aanniaqaqtailimajulirijit
- Ingirrajulirijit (Qangatasuunik, Nunakkuurutiujanik, Piungittunik Aniatittittailijut Nunakkuurusuqtit, Umiarnut Atuqtaujuluqtit, Piquitaaarviuqattaqtut)
- Ilisarvilirijit
- Uummaqqutilirijit
- Sunaliuqtiit

/ SUNAT TURAARVIUVAT?

- Sivummuksimajut qaujisainiit ammalu piqutiit STEM-lirijunit
- Isumagijamik pigijaujut

- Pimmarijujut atuqtauqattaqtut piqutigijaujut
- Nangminirmut nalunaiqtaujungnaqtut tukisiumajjutiit (suurlu kiinaujanut uvvaluunniit aanniaqaqtailimanirmut tukisiumajjutiit)
- Kavamakkunnut tukisiumajjutiit
- Tusaumaqaqtautilirijutiit

Pijjutaujunut uuktuutinit ilaujut: aqqiksuqtausimajut; uukturainirnut qaniunganiit; sanajaujut uvvaluunniit niuviak-sangurniaqtunut parnautiit; pigijaujunut aqqiktausimajut uvvaluunniit pivallianiit; iqqanaijaqtiup tukisiumajjutingit; niuviaksaliit ammalu pitaarviuqattaqtut tukisiumajjutingit; qaritaujanut ilagijaujut; pitaqturnirmut naasautiit/titiqqautiit; angijuuqqaat qanuqtauriningit; pijauqattaqtut maliktau-jarialiit; ammalu nangminirmut atiliuqsimajut uvvaluunniit kiinaujaqaqtitaunirmut tukisiumajjutiit.

/ SUNAIT ATUQTAUQATTAQPAT?

- Qaritaujakkut tautungnikkut
- Inuuqatimik tautungnikkut
- Tigliktut ammalu Qanungasarngnikkut Nuuttiniit Qaritaujakkuurutunik ammalu Qanuq Qaujijamaqarnirmik
- Piniarluni ammalu Tunisluni Ikpingnaqtunik Kanatamut Naasautinik/Titiqqanik
- Ungasiktumit Pijaujut ammalu Aulattiniq Pimmarijujunik Atuqtaujunik
- Iluanit Ilagijaujumit Ulurianaqtuqarniit
- Pittiangittut Ungasiktumit Pitaarniit
- Kiglumut Sunatuinnaliuriniit
- Qanungasautiit ammalu Illuangittuliriniit
- Saqqitauningit Laisanut Angiqatigiigutunik
- Tiliuriniit

Qaujijamauli titiraqsimajut angijuungimmat.

/ QANUQ UVAMNIK MIANIRIJUNGAQPUNGA?

- Qaujimalugit pimmarijuniqqaat tukisiumajjutiit ammalu mianirilugit – tunijutigitailikkat pijariaqammarikkuvit kisiani
- Piusigiarlugit ammalu uukturainnaqattarlugit uvvaluunniit qaujisarlugit qaritaujakkuurunirmut atuagatit ammalu atuqattaqtatit

- Pijaksautigijait kamagilugit
- Nalunairlugit niuvirviktit, kiinaujaqaqtittijut, piliriqatitit, iqqanaijaqtitit ammalu pulaaqtitit
- Ikajuqturlugit mianiqsijjutiit-isumagijaqarniit
- Ulurianaqtunut-aulattiniqaqtutitut aturlutit
- Sanngijumik mianiqsinirmut maliktaujuksaqarlutit
- Angiqatigiigutiit, suurlu kaanturaakliuqsimajut uvvaluunniit piliriqatiqarnirmut angiqatigiigutiit, tamainnuungagaluarngninginnut kamagilugit piqataanullu taimannailutik, ammalu iluilutanik aaqiirnut maligait atuqtautittungnarlugit.
- Mianirilugit piqutit
- Qaujimalugit qaujimannangittunik qanungasarniujungnaqtut
- Qaujigiarvigilugit pijungnaqtittijujut isumaaluutiqaruvit

/ SUNAUVA PITTIANGITTUT UNGASIKTUMIT PITAARNIQ?

Amisuunqsait ungasiktumit pitaarniq Kanatamit pilirian-guqattaqtillugit ukkuingajumit ammalu takuksaunikkut, qapsiarjuit Inijumit-Nangminirijaujut (SOE) ammalu nangminiqaqut qaninniqaqut ungasiktunik kavamanit ammalu/uvvaluunniit qaujimaniqattiaqtunik pijittirautiliit iqqanaijarvingit tuksirarungnaqtut uukturnirmut Kanatamit uvvaluunniit asinginnit piruqpallianirnut qanuiliurniujunut. Iqqanaijarvingnit tuksirautaujut taapkunannat uluriana-rungnaqtut atuqtaujungnaqtunut pimmarijunik, aulattilutik qanuqtauriqattaqtunik, tautungnikkut ammalu ungasiktumit pititaujunik qanuiliurnirnit, ammalu qanungasarnikkut nuuttinirnit qaritaujakkuurutinik ammalu ajunnginnirijaujunik. Ilauningit SOE uvvaluunniit inijumit-aktuajunit kamajaliit pitaqtaujunit ilitarnaqtitaungillutik uvvaluunniit ijiraqturnikkuurungnaqtut.

/ SUNAUVAT ILUANIITUNIT ULURIANARNIUJUT?

Ulurianaqtittiqattaqtut aturungnaqtut tatigijaujunik iluanirmiutaujunik (iqqanaijaqtiit, kaanturakkaqtut pitaarviuqattaqtut, piliriqatigijaujut tamakkuaraluit) piniarlutik piliriqatigiivut pimmarijuniqpaanginnit tukisiumajjutinginnit. Tusaqattaujungnarmijatita inuit taijaujut "piqqusikkuungittukkut katiqsuijiit"-titut. Iluanirmiutait tiliuqtaujungnarmijut, ajauqtuqtaulutik, pijumaliqtitaulutik uvvaluunniit pitaagaksaqaqtitaulutik tunisigutik tukisiumajjutinik uvvaluunniit pilutik. Piqqusirijaujut nalunaiqsijungnaqtut iluanirmiutaujung-narninganut ulurianarnirnut ilaujut: ikarrarinngitaagut iqqanaijarluni; qaritaujamut atuqtaujumuarasugluni; pijumaniqarluni pijuminanngitanganut tukisiumajjutinik silataanit inuup pijaksautingitta; ijiraqturluni ungasiktumit ikajuqtauninganut uvvaluunniit kaanturaaknut; ammalu unipkautauqit ajuqtukkut pitaqanngilluni uvvaluunniit akiliqtauluni. Igvit qaujimalaarijait piliriqatigiitit. Ujjiqturlutit ajiungitunik uvvaluunniit isumangnaqtunik qanuiliurniujunut ammalu piqqusirijaujunik.

/ SUNAUVA QARITAUJAKKUT-TAUTUNGNIQ?

Ulurianaqtittiqattaqtut aturungnaqtut qaritaujanik tautugungnautiqarlutik uvvaluunniit ilisilutik qaritaujanut asimut pijaujariaqanngittunik tukisiumajjutinik piniarlutik uvvaluunniit tigliglutik isumagijamik pigijaujumit.

/ SUNAUVA PIVVIQARASUNGNIQ?

Ulurianaqtittiqattaqtut pinasugungnaqtuq tukisiumajjutinik pittaasarviqarluni inungmut, qaujittilluni pijumaniqarninganit, apiqsuiluni, pijumaniqataunirarluni uvvaluunniit ungasiktumit pijutaujunut. Atuqtaujungnaqtut atuqtaujungnaqtut ajunnginniqaqutunut and nangminirmut aaqiksijumajunut.

QAUJIGIARVIGITIGUT:

Canada.ca

Sunatuinanik qaujijumajut: 613-993-9620

Uqausiqarluni Kanatami Mianiqsinirmut Tukisiumajjutinik: 1-800-267-7685